

Web akadálymentességi kisokos 11. részének teljes szövegű átirata

A nyitóképen a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) neve és logója, valamint a „Web akadálymentességi kisokos – 11. rész: A WCAG szabvány alapjai” főcím, és az „Előadó: Szántai Károly, web akadálymentességi szakértő” szöveg látható. A videó alatt végig az előadó hangja hallható.

A következő képen a „WCAG 1.0” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WCAG 1.0 szabvány weboldala van.

Előadó: Már az 1990-es évek második felében felmerült annak az igénye, hogy a webes akadálymentességgel kapcsolatos elvek, ajánlások, és jó gyakorlatok egy helyre összegyűjtve elérhetőek legyenek. Így a W3C szervezet 1999-ben kiadta a WCAG 1.0 dokumentumot.

A következő képen a „Web Content Accessibility Guidelines” szöveg olvasható.

Előadó: A WCAG elnevezés az angol Web Content Accessibility Guidelines szavakból képzett rövidítés. Magyar fordítása Webes Tartalom Hozzáférhetőségi Irányelvei lehetne, de Web Akadálymentesítési Útmutató néven is hivatkoznak rá. A WCAG-t szakmai körökben mindig is a webes akadálymentesség de-facto szabványának tekintették, pedig eleinte „csak” egy szakmai ajánlás volt.

A következő képen a „WCAG 2.0” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin az ISO/IEC 40500:2012 szabvány weboldala van.

Előadó: Csupán 2012-ben vált valódi (de-jure) szabvánnyá, amikor az időközben átdolgozott 2.0-ás verzióját az ISO, vagyis a Nemzetközi Szabványügyi Testület is elfogadta.

A következő képen a „WCAG 2.1” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WCAG 2.1 szabvány weboldala van.

Előadó: A WCAG történetének következő mérföldköve 2018-ban volt, amikor megjelent a 2.1-es verziója. 2020 elején, vagyis ezen videó elkészültekor ez a legfrissebb kiadott verzió, ami a www.w3.org/TR/WCAG21/ URL címen érhető el. Ugyan a WCAG a kezdetektől fogva alapvetően egy webdesignereknek, webfejlesztőknek, tartalomszerkesztőknek szóló támogató dokumentum, mégis a szabvány mivoltából fakadóan egy követelményspecifikációvá is vált. Különböző szerződésekben, pályázatokban, jogszabályokban előírhatják, hogy a honlap csak akkor tekinthető akadálymentesnek, ha megfelel a WCAG szabványban lefektetett követelményeknek.

A következő képen az „Észlelhetőség. Működtethetőség. Érthetőség. Robusztusság.” szöveg olvasható.

Előadó: A WCAG négy átfogó elvet fogalmaz meg, melyek a web akadálymentesség alapját biztosítják. Ezek az észlelhetőség, a működtethetőség, az érthetőség és a robusztusság. Az alapelvek nagyon fontosak, de túl általánosak ahhoz, hogy egzakt módon megvalósíthatók és tesztelhetők legyenek. Így mind a négy alapelvet tovább bontották irányelvekre és teljesítési feltételekre.

A következő képen az „Irányelvek” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WCAG 2.1 szabvány tartalomjegyzéke van.

Előadó: A WCAG 2.1 szabványban összesen 13 darab irányelv (angolul guideline) található. Ezek olyan alapvető célokat fogalmaznak meg, melyek a webes tartalom minél akadálymentesebb elérhetőségét teszik lehetővé. Például a 2. alapelvhez, vagyis a működtethetőség alapelvéhez tartozik a 2.2 azonosítójú irányelv, ami az Enough Time (magyarul elegendő idő) nevet viseli. Ez arról szól, hogy biztosítsunk elegendő időt a felhasználóknak a tartalom elolvasására és használatára.

A következő képen a „Teljesítési feltételek” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WCAG 2.1 szabvány tartalomjegyzéke van.

Előadó: Az alapelvekhez hasonlóan még az irányelvek is túl általánosak ahhoz, hogy tesztelhetők legyenek. Ezért az irányelvekhez teljesítési feltételek vannak

hozzárendelve, melyek az adott irányelv tesztelhetőségét biztosítják. A WCAG 2.1 szabványban összesen 78 darab teljesítési feltétel (angolul success criteria) szerepel. A fejlesztés során az a fontos, hogy a weboldalon található összes tartalom megfeleljen ezen feltételeknek, pontosabban ezek egy meghatározott részhalmazának.

A következő képen a „Teljesítési feltételek azonosítása” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WCAG 2.1 szabvány weboldala van.

Előadó: A teljesítési feltételeknek azonosítójuk, nevük, és színtezettségi besorolásuk van. Az azonosító első két száma mindig a vonatkozó irányelv és alapelv sorszáma. Például az „1.2.2 Captions (Prerecorded)” teljesítési feltétel azonosítója „1.2.2”, tehát ez az 1. irányelv, 2. alapelvének, 2. számú teljesítési feltétele. A neve „Captions (Prerecorded)”, ami magyar fordításban „Feliratok (Előre rögzített)”. Ez egy „A” szintű (angolul Level A) feltétel, aminek magyarzatára nemsokára visszatérünk. A teljesítési feltételben általában egy állítás található, amire egyértelműen vagy azt kell válaszolnunk, hogy „igen, ezt a weboldalunk összes tartalma teljesíti”, vagy azt, hogy „ezt a weboldalunk nem teljesíti”.

A következő képen a „Szintek” szöveg olvasható.

Előadó: A WCAG szerkesztői több különböző felhasználói és fejlesztői szempont mérlegelése után három szintbe sorolták a teljesítési feltételeket.

A következő képen az „A” szöveg olvasható.

Előadó: Az „A” szintű (angolul Level A) feltételek teljesítése nélkülözhetetlen, mivel ezek jellemzően nagyon sok felhasználót, nagyon nagy mértékben érintenek. Ugyan a színtezetség alapján ezek a feltételek a legalacsonyabbak, de fontosság szempontjából a legfontosabbak. Az alacsony szint azt is tükrözi, hogy az „A” szintű feltételek megvalósítása általában technikailag vagy tartalomszerkesztésileg sem bonyolult.

A következő képen a WCAG 2.1 szabvány példaként felhozott része látszik.

Előadó: A példaként említett „1.2.2 Captions (Prerecorded)” teljesítési feltétel egy „A” szintű, ami ebben az esetben azért logikus, mert a hallássérült felhasználóknak

mindenképpen szükségük van a feliratozásra. Továbbá azok a halló felhasználók sem fogják érteni a film tartalmát, akik ideglenesen nem hallják a videó hangját.

A következő képen az „AA” és az „AAA” szöveg olvasható.

Előadó: A magasabb szintű, vagyis az „AA”, és az „AAA” feltételek további felhasználók számára teszik könnyebbé a weboldal használatát. Ezen feltételek megvalósítása időnként nehezebb, vagy magasabb tudásszintet igényel. A legmagasabb szintű feltételek közül némelyik eléggé korlátozhatja a weboldal megjelenését és/vagy funkcionalitását is.

A következő képen az „A” szöveg olvasható.

Előadó: Egy weboldalról akkor mondjuk, hogy „A” szinten akadálymentes, ha az összes „A” szintű teljesítési feltételt teljesíti. A WCAG 2.1 szabványban 30 darab „A” szintű teljesítési feltétel található, vagyis a weboldalnak legalább ezeket teljesítenie kell.

A következő képen az „A” és az „AA” szöveg olvasható.

Előadó: Egy weboldalról akkor mondjuk, hogy „AA” szinten akadálymentes, ha az összes „A” és „AA” szintű teljesítési feltételt is teljesíti. Tehát előbb az „A” szintet kell teljesítenie ahhoz, hogy „AA” szintet is elérhesse. A WCAG 2.1 szabványban 20 darab „AA” szintű teljesítési feltétel található, így egy „AA” szintű weboldalnak $30+20=50$ darab feltételt kell teljesítenie.

A következő képen a „Melyik szintet kell teljesíteni” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy többszintű épület belseje van.

Előadó: Gyakori kérdés, hogy egy honlap fejlesztésekor, illetve egy meglévő akadálymentesítésekor melyik szintet célozzuk meg. Ha kapunk erre vonatkozó konkrét előírást vagy utasítást, akkor nincs választási lehetőségünk. Az EU-s és hazai pályázatok, illetve a közcélú honlapok esetén általában az „AA” szint teljesítését írják elő. Ha viszont nincs előírt szint, akkor próbáljuk meg a lehető legtöbb feltételt teljesíteni, és az „A” szintet biztosan megugorni. Amennyiben sikerül az „AA” szintet is elérnünk, akkor igazán elégedettek lehetünk. Az „AAA” szint elérése nagyon nehezen teljesíthető. Az esetek döntő többségében irreális cél lenne,

így jellemzően nem is követelik meg. Ettől függetlenül, a lehetőségeinkhez mérve érdemes az „AAA” szintű feltételek közül is „szemezgetni”.

A videó záróképén a KIFÜ logója, és „A magyarországi digitalizáció szolgálatában” jelmondata látható.